

Ders Notları 07

Platon'un Bilgi Kuramı

Dersin Planı

- I. Vatandaşlarda Bilgi
- II. Bölünmüş Çizgi Benzetmesi
- III. Mağara Benzetmesi
- IV. Kısa Özet

I. Vatandaşlarda Bilgi

Bu tartışma bir önceki dersin hemen sonundan devam eder.

İyi bir toplumda sınıflar ve her sınıf ile ilişkilendirilen meslekler üzerine bir düşünün.

A. Ticari Sınıf

- Ticari sınıf marangozları, tüccarları, deniz kaptanlarını, vb. içerir. Aşağıdaki karşıtlıklara dikkatinizi çekerim:
  1. İnşa etmeyi bilmek, karşısında marangozluğun ilkeleri
  2. Satmayı bilmek, karşısında finansın ilkeleri
  3. Denizciliği bilmek, karşısında navigasyonun ilkeleri
- Sorular: (i) Marangozların, tacirlerin, denizcilerin neyi bilmesi gerekir? (ii) Onları eğitenlerin neyi bilmesi gerekir?

B. Askeri Sınıf

- Askeri sınıf (yardımcılar) askerleri içerir. Aşağıdaki karşıtlıklara dikkatinizi çekerim:
  1. savaşmayı/dövüşmeyi bilmek, karşısında. stratejinin ilkeleri
  2. Neden korkulacağını bilmek, karşısında psikolojinin ilkeleri
- Sorular: (i) Askerlerin neyi bilmesi gerekir? (ii) Askerleri eğitenlerin neyi bilmesi gerekir?

C. Yöneten Sınıf

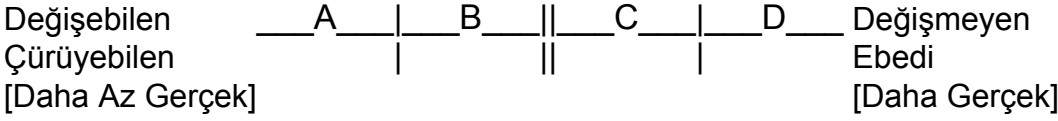
- Yöneten sınıf yöneticileri içerir (gardiyanlar).
- Soru: Onların neyi bilmesi gerekir?
- Yanıt: En soyut ilkeleri ve nesnelere.

II. Bölünmüş Çizgi Benzetmesi

A. Daha az soyuttan daha çok soyuta bir nesnelere yelpazesi hayal edin:

Daha Az			Daha çok
Gerçek Raf	İdeal Raf	Matematiksel Düzlem	
Gerçek Satışlar	İdeal Pazar	Kalkülüs	
"3 Saatlik Tur"	İdeal Seyahat	Trigonometri	

Şimdi buna karşılık gelen bir yelpaze düşünün:

B. Bu Yelpazeler Platon'un Bölünmüş Çizgisine Karşılık Gelir:

- A Dilimi resimleri, gölgeleri, suda, aynada yansımaları temsil eder.
- B Dilimi duyular yoluyla farkında olduğumuz bütün maddi nesnelere temsil eder.
- C Dilimi maddi nesnelere kopyaladığı bütün idealleri temsil eder.
- D Dilimi ideal yapıları tanımlayan matematiksel nesnelere temsil eder.
- A+B Dilimleri duyu yetisi ile erişilebilen, hakkında fikir sahibi olduğumuz, görülebilir dünyayı temsil eder.
- C+D Dilimleri akıl yetisi ile erişilebilen, hakkında bilgi sahibi olduğumuz, idrak edilebilir dünyayı temsil eder.
- Platon, eğitim verenlerin C ve D dilimlerindeki nesnelere bilmesi gerektiğini düşünür.

C. C ve D Alanları Formlar ya da İdealar Dünyasını Temsil Eder.

- Platon bu nedenle bu ideallere bir takım özellikler atfeder.
- Onlar ebedi, değişmeyen, bağımsız olarak var olabilen, (fikir değil) bilgi nesnelere ve tikel nesnelere onları andırır.

III. Mağara Benzetmesi

Hatırlayın: Platon eğitim verenlerin Formları bilmesi gerektiğini düşünür.

Soru: Onlar bunları nasıl öğrenir? Ne tür bir eğitim alırlar?

A. Eğitimin Seyri:

- ...en alışılmış ve canlı olandan başlar, ör., futbol topları.
- ...daha az canlı ve daha soyut olana ilerler: Formlar
- Soyut düşünmeyi öğrendiğimizde, Formlar hakkında düşünürüz. Bu diğerlerine saçma ve çapraşık gelecektir, aynı matematik hakkında konuşan bir futbol yorumcusunun saçma ve çapraşık görüneceği gibi.

B. Eğitim Verenler Formları Bilmeli

(A) göz önünde bulundurulduğunda, Mağara'nın neden bu eğitim için uygun bir benzetme olduğunu görebiliriz.

IV. Kısa Özet

A. Yönetici sınıftakiler toplumun eğitmenleridir.

- Onlar ayak takımına öz-disiplini öğreten yasalar koyar.
- Onlar askerlere cesareti öğreten yasalar koyar.
- Eğitim verebilmek için, kazandırdıkları yetenekler ve erdemler hakkında soyut bir şekilde düşünebilmelidirler.
- Bölünmüş Çizginin sağ ucundaki nesnelere bilmelidirler.
- Bu nedenle Formları bilmelidirler.

B. Mağara Benzetmesi onların eğitimini alegori şeklinde anlatır.

C. Onların bu şekilde eğitim vermelerinin altında yatan neden tam olarak ifade edilemez.